

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 9.) Utkommer hvarje Söndag. Götheborg den 29 Februari 1852. Pris för år: 4 R:dr B:co. (VI årgången.)

Räfven, ett lika mycket värderadt som hatadt djur, är hela året igenom utsatt för så många förföljelser, att

man måste förundra sig öfver det han ännu öfverallt anträffas i så stor mängd, att han sannolikt aldrig skall kunna fullkomligt utrotas. Detta djurs till ordspråk vordna list utgör dess förnämsta försvar, och hvilken jägare känner icke mångfaldiga exempel på densamma. Räfvens mod, styrka och slughet räddar honom ofta ur de svåraste faror. Huru ofta ser man honom icke vandra öfver fälten och genom skogarne, med den mest menlösa uppsyn, under det han anlägger sina rof- och mord-planer. Man skulle ganska mycket irra sig, om man trodde honom något enda ögonblick oförberedd på faror. Ständigt på sin vakt, begagnar han de sinnrikaste medel att frälsa sig, och gifver ofta anledning till ganska intressanta jagtscener, hvilka i allmänhet, oaktadt all hans list, för honom sluta på ett tragiskt sätt. Stundom lägger han sig såsom död, förmenande att jägaren då icke skall bry sig om honom.

Icke mindre intressant än räfjagten, är räfvens familjelif. Han byser stor omsorg för sina ungar, hvilka honan framföder i Maj månad till ett antal af tre, sex å nio. Den första veckan äro dessa blinda, och erhålla då af föräldrarne den mest sorgfälliga vård. Under det

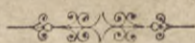

Räfjagten i Januari

att modren vakar för ungarnes säkerhet, är fadren sysselsatt att anskaffa föda, och så småningom bibringar det äkta paret sina unga, förhoppningsfulla telningar undervisning i allahanda små knep och skälmstycken, samt öfva dem i det ädla röfverehandtverket.

Huru mången ung hare måste icke sätta lifvet till för dessa lektioner! Under en satanisk glädje leka de gamle och unga med sitt rof, och de af ungarne som dervid äro de lifligaste och skickligaste, äro pappas och mammas guldgossar; men de öfriga, som visa sig dumma eller rädda, blifva allvarligt bestraffade. Det är alltid farligt att för väl tro en tam räf, emedan han aldrig bortlägger sin vildhet och falskhet. Han gör ingen åtskillnad mellan sin husbonde och en fremling, och är städs färdig att utöfva någon af sina många ränker.

Det är isynnerhet i Januari månad som råfven jagas, dock helst i klart väder och på frusen mark.

Oliver Cromwell,

Protector af England.

(Forts. fr. N:o 8.)

Med värdighet åhörde Montrose uppläsandet af denna dom och försäkrade, att han vore stoltare deröfver, att hans hufvud af sådana domare offentligen uppsattes, än att veta sitt porträtt i monarkens rum, och att den tanken ej smärtade honom, att hans lemmar skulle skickas till fyra städer i konungariket; han önskade fast mer hafva så många armar och ben, att man kunde fördela dem emellan alla städer i christenheten, såsom blodiga vittnen för den sak, för hvilken det varit hans kall att falla ett frivilligt offer. Vid hans gång till af-rättsplatsen påfann man ännu ett nytt slags hän emot honom, derigenom att man lade om hans hals en snara, likasom en orden, hvori hängde den proklamation han nyligen utfärdat, och en bok, som handlade om hans tidigare krigsbedrifter. Han log åt sina fienders uppfinningsrika grymhet. Han tackade derföre bödeln, såsom för en ära, den han värderade högre än strumpebandsorden, hvilken konungen gifvit honom. Der-efter bad han, utan att höra på de puritanska presterna, med mycken andakt och öfverlemnade sig sedan i skarprättarens händer (den 21 Maj 1650).

Nu vederfors Carl en förödmjukelse, sådan den ej sorgligare kan vederfaras en furste: han måste fortsätta att underhandla med Montroses mördare och slutligen, så vida han åtminstone ville rädda skuggan af konungamakten, bevilja allt, hvad de fordrade. Han ankom derpå med sju holländska skepp till den skottska kusten. Ännu ombord på skeppet måste han underskrifva öfverenskommelsen och från detta ögonblick lemnades han icke mer af de prestbyterianska prelaterna, hvilka till och med tvingade honom att förkasta alla sin faders grundsatser såsom gudlösa och orättfärdiga. Carl lefde sedan i ett verkligt slaveri och fröjdade sig åt att slutligen kunna utbyta lifvet ibland de andliga emot det militäriska, då en här utrustades af general *Lesley*, för att möta den antågande *Cromwell*.

Denne, af alla fruktade demagog, hade tillbragt den föregående sommaren med att stilla upproret på Irland, och genom det fasta allvar, som han, i förening med kloka åtgärder, använde vid detta företag, lyckades han att på nio månader fullborda saken. Strängt hade han visserligen dervid förfarit; i städerna *Drogheda* och *Wexford*, hvilka han eröfrat med storm, hade ingen enda man af besättningen undkommit med lifvet, och rebellernas blod hade dessutom flutit i strömmar. Men på hvilken annan väg skulle han så hastigt och så säkert hafva uppnått sitt mål? Han kvarblef under vintern på Irland, för att fullkomligt återställa lugnet; sedan öfverlemnade han befälet åt den icke mindre beslutsamma *Ireton* och seglade sommaren 1650 med 16,000 man öfver till Skottland.

Der fann han general *Lesley* i en så fördelaktig ställning, att han icke vågade angripa honom. Den unge konungens namn hade förskaffat den skottska hären en betydlig tillväxt af beprövade krigare, hvilka, katande den nuvarande styrelsen, endast för hans skull ansågo mödan värdt att försvara fäderneslandet och i lägret yttrades högt dessa tänkesätt. Knappt hörde prestskapet i *Edinburgh* detta, förrän de befalle konungen lemna hären, och general *Lesley* att afskeda alla gudlösa (så kallades konungens vänner). Derigenom förlorade hären 4000 man af sina bästa trupper; men de andlige tröstade generalen med den försäkran, att han nu alls icke kunde blifva slagen, då han hade bara heliga i sin här. Man ställde icke allenast böner till Gud, utan äfven hotelser, att han icke längre skulle förblifva deras Gud, om han icke i denna nöd visade sig som deras räddare, hvilket de, genom att troget hafva

fullgjort hans lagar, väl förtjenat. Ja, de gingo i sin förtröstan på den gudomliga hjälpen så långt, att de med våld, oakadt hans enträgna föreställningar, tvingade generalen att lemna sin fördelaktiga ställning på höjderna och att på slätten möta fienden, hvilken, som de försäkrade, Herren gifvit i deras händer. Knappt märkte *Cromwell* det fiendliga tågets riktning; knappt öfvertygade han sig, att *Lesley* verkligen nedtagade på slätten, så utropade han med fröjd: "De komma ned! Herren har gifvit dem i våra händer!" Ofördröjligen ryckte han emot dem och vann (på slätten vid *Dunbar*, den 3 Sept. 1650) en så fullkomlig seger, att man väl säg, det Herren denna gång icke gifvit de *frommaste*, utan de *klokaste* deras fiender i händerna. Denna olycksfulla dag kostade skottarne vid pass 4000 döde, trettio kanoner, hela deras ammunition och proviant samt 9000 fångar.

Efter denna träffning intogade *Cromwell* ofördröjligen i *Leith* och *Edinburgh*, medan det skottska parlamentet flydde till *St. Johnstone*. Nästföljande vår (1651) tillbragtes under nya rustningar. Krigshären borde under *Lesley*, *Hamilton* (son af den förr omnämnde) och konungen bakom *Cromwells* rygg infalla i England. Men *Cromwell* upphann dem i *Worcester*, hvilken de kort förut bemäktigat sig, inbröt genom portarne och levererade dem på gatorna en lika afgörande och blodig drabbning, som förra årets vid *Dunbar*; den stod äfven på samma dag som den (den 3 Sept.). Detta slag tillintetgjorde hela den skottska arméen och alla pretendentens förhoppningar, och endast med mycken möda och på ett underbart sätt räddade han sitt lif.

På aftonen af den olyckliga dagen flydde han med femtio eller sextio af sina vänner från *Worcester*, tillryggalade jemte dem, utan att stanna, mer än fem tyska mil, skiljde sig plötsligen på natten tillika med greffen af *Derby*, från den stora hopen och ilade till gränsen af grefskapet *Stafford*, der han påträffade en aflägsen gård, som beboddes af en katolsk förpaktare vid namn *Penderell* och hans fyra bröder. Han anförtrodde sig åt denna familj, som under flere veckor villigt herbergerade honom, såsom en slägtunge (grefve *Derby*, som försökte komma till *Lesleys* korps, råkade i fångenskap och blef den 15 Oktober af-rättad i *Bolton* i *Lancaster*). Bröderna *Penderell* gifvo prinsen en bonddrägt och togo honom med sig, när de på morgonen, med knifvar i händerna, gingo till skogen att skära käppar. Under natten låg han jemte dem på halm, och deras grofva spis var äfven hans näring. Nästan dagligen

st-öfvade Cromwellska patruller förbi, hvilka sökte flyktingen, hotade hvar och en med döden, som döljde honom, och lofvade en rik belöning åt den, som utlemnade honom. Med beslut att gå till *Wales*, begifver han sig nattetid och till fots till en katolsk prests boning, ej långt från floden *Severn*. Denne man emottager och gömmer honom på en höskulle. Likväl blifver Carl öfvertygad, att alla flodens öfvergångar voro bevakade, afstår från sitt förehafvande och återvänder till bröderna *Penderell*. Der träffade han öfverste *Carless*, en trogen rojalist, som undkommit ur slagtingen i *Worcester*. Denne öfvertalade konungen, att med sig tillbringa dagen i grenarna på en hög, gammal ek. Der höll Carl sig gömd ett helt dygn, icke utan ångest; ty flere soldathoppar gingo tätt under trädet och nämnde hans namn under förbannelser. Innevånarne i denna nejd betraktade sedan länge med vördnad detta träd under namn af *kungseken*. — En trogen vän till prinsen, lord *Wilmot*, hade funnit en säker tillflyktsort hos öfverste *Lane*, en ifrig rojalist, hos hvilken en konungen mycket tillgifven benediktermunk uppehöll sig. Denne sistnämnde afhentade Carl ifrån skogen. Utmattad af de utståndna besvärigheterna, med fötterna svullna och betäckta med blåsor, måste konungen bestiga en dålig häst, för att komma till *Wilmot*.

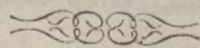
Sedan han några dagar uppehållit sig hos öfverste *Lane*, begaf han sig åter på vägen. Denna gång var han förklädd till en tjenare och red framför en vagn, hvori åkte ett med öfversten beslägtadt fruntimmer, som bebodde ett slott nära *Bristol*. Der igenkändes han af en betjent, som nedkastade sig för honom. Förskräckt upplyfte honom Carl och besvor honom att tåga. Tyvärr hörde man, att i *Bristol* ej fanns något segelfärdigt skepp. *Wilmot*, hvilken äfvenledes förklädd, såsom en resande jägare och med falcken på handen, åtföljt konungen, förskaffade honom snart en ny tillflyktsort hos öfverste *Windham*. Dennes moder hade i det första borgerliga kriget förlorat tre söner och en sonson; och likväl emottog hon sonen till just den monark, som hade förorsakat henne så stora offer, endast med ännu större vördnad och kärlek. Nitton dagar blef Carl der förborgad, medan *Windham* sökte förskaffa honom lägenhet att öfverfara till Frankrike. Han kom slutligen öfverens med egaren af ett fartyg, att denne på bestämd dag skulle gå under segel. Likväl, när konungen på utsatt tid ankom till inskeppningsplatsen, syntes intet fartyg. (Egarens

hustru hade af fruktan hållit honom hemma.) Förgäfves väntade Carl på värds huset i *Lyme*; och han var nära att, i följd af denna misslyckade räddningsplan, falla i sina fienders händer. Det var just kyrkoinvigning i orten; en linneväfvare, hvilken såsom soldat deltagit i det sista kriget, predikade häftigt i kyrkan emot gamla författningar, och sökte riktigt uppelda sina åhörare genom att påstå: "Pretendenten vore helt säkert gömd någorstades i grefskapet, och den, som lyckades att finna reda på honom i hans tillflyktsort, skulle göra sig högt förtjent af Gud". En smed, som skodde Carls häst, märkte på hofvarne, att han var kommen långt ifrån, och att den förra skoningen skett i fyra olika grefskap. Han omtalade sin upptäckt i kyrkan, der predikanten genast uppmanade allt folket att efterspana den resande, och endast med möda undflydde han denna stora fara. — Slutligen lyckades man vinna egaren af en koljagt för det farliga företaget, och mot slutet af Oktober ankom Carl lyckligen till *Normandie*.

Cromwell hade nu återställt lugnet i de trenne rikena, eller snarare gjort *Skottland* och *Irland* underdåniga det engelska parlamentet; ty båda blefvo, till namnet, förenade med *England* till en republik, men i sjelfva verket behandlade som eröfrade provinser. — Men den ärekrönte fältherrns själ kunde nu, mindre än förr, besluta sig att förblifva på den uppnådda punkten; hvilket mål skulle väl också, med hans utomordentliga lycka, ha va varit oupphinneligt för hans äregirighet? Parlamentet deremot sökte så mycket som möjligt arbete emot det mål, han eftersträfvade. Väl vetande, att alla hans planer grundades på det utomordentliga anseende, hvori han stod hos hären, sökte det försvaga denna och på detta sätt minska hans makt. Efter ett ärorikt fulländadt krig emot holländarne, förkunnade folkregenterna i ett manifest truppernas umbärlighet, gáfvo två tredjedelar af desamma obetingadt afsked, för att hemma sköta sina sår och hvila på sina lyckligt vunna lagrar. *Cromwells* beägenhet var i detta ögonblick desto betänkligare, ju mer parlamentets beslut hade skenet af rättrådighet för sig; ju mer det försvarades af alla, som besvärades med inqvarteringens börd; likväl kunde han, så kärt honom hans anseende var, icke samtycka till parlamentets förordnande. Blott ett enda räddningsmedel stod honom öppet; han måste förekomma de listige, måste sjelf störta dem, förrän de åstadkommo hans fall. Han sammankallade sitt vanliga concilium, de honom tillgifne officerare, fram-

ställde utförligt för dem parlamentets plan och slutade med en öfvertygande framställning af det förderf, hvori fäderneslandet efter sina försvarares afträdande nödvändigt måste falla. Talaren hade fullkomligt uppnått sitt ändamål. Vid en ny sammankomst med officerarne fann han alla i den af honom önskade sinnesstämning och blott alltför böjda för hans förslag, att med våld upplösa parlamentet. Man rådgjorde just om en ny regeringsform, då en öfverste *Ingoldsby* bragte det budskapet, att parlamentet just då var samladt och sysselsatt att utnämna en mängd nya medlemmar, för att med riktig kraft förstärka sig emot det militäriska partiet. Lågande af raseri, störtar *Cromwell* ur rummet, befaller några närstående grenadier-kompagnier att följa sig, skyndar med dem till parlamenthuset, fördelar soldaterna i förmaken, nära vid dörren, inträder sedan plötsligen med en lätt bugning i salen, och tager sin plats midt ibland de församlade. Talaren hade nyss uppläst en bill angående husets komplettering, och *Cromwell* afhörde en stund, till utseendet lugn, debatterna. På en gång lutade han sig intill *Harrisson*, som stod vid hans sida, och hviskade till honom: "Nu är det tid, parlamentet är moget till upplösning!" — "Herre!" svarade *Harrisson* sakta, "det är ett stort och farligt företag; betänk er väl, innan ni griper er an." — "Ni har rätt!" sade *Cromwell* och sjönk åter i sin dystra tystnad. Nu voro debatterna slutade och man ville skrida till omröstning. "Nu är det tid!" ropade *Cromwell* till öfversten och sprang utan att låta återhålla sig af denne, till midten af salen. Bestört såg församlingen efter honom, som i denna ställning, med denna blick, med denna armarnes krampaktiga rörelse, liknade ett dånshushjon och började att rasa som ett sådant. Han öfverhopade parlamentets medlemmar med de gröfsta skällsord, förehöll dem i likaså låga uttryck, som förvirrade perioder, deras grymheter, utsväfningar och utpressningar. Slutligen afbrytes han af en bland medlemmarne, som besvarar sig öfver ett så oskickligt och för parlamentet så föga passande tal. Men *Cromwell* öfverröstar honom och ropar öfverljudd: "Kom bara hit! kom bara! jag vill göra slut på edert prat!" Plötsligen stampar han med foten, och detta var för soldaterna tecknet att inträda. De uppfyllde salen och omringade i ett ögonblick församlingen.

(Forts.)

I. En bard sjunger för de församlade krigarne om fornda hjeltebragder och uppeldar dem till tapperhet i den stundande striden.

II. Walkyriorna föra krigarne i slagningen, vårdar de sårade på valplatsen och väcka de döda till Walhallas glädje.

III. Walkyriorna bära de fallne till Walhalla, hvarest de emottagas af Brage och Hermoder.

IV. I Walhalla, hvarest Oden sitter på sin thron, omgifven af Walkyrior, räcker Iduns odödlighetens äpplen åt de ankommande.

V. Efter en lång tids förlopp stundar Ragnarök, världens undergång. Heimdal, himmelens väktare, gifver tillika med Asarnes tupp, tecken till uppbrott. Alla hjeltarne rusta sig och draga med gudarne ut på Ida-valleu.

VI. Oden och Thor strida med fenrisulfven och midgårdsormen.

VII. Världens undergång. Himmelen öppnar sig och eldens söner komma derur ridande, anförde af Surtur. Då allt sjunkit i dödens sköte, slungar Surtur eld omkring och hela skapelsen uppbrinner.

Den Nordiska Hjeltesagan.

Fris af Wilhelm Engelhard.

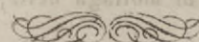
Ett äkta konstverk, hvars främbringande förutsätter den högsta verksamhet af själen, och uti hvilket känslan, fantasien och förståndet harmoniskt samverka, måste alltid emottagas såsom en högre skänk af ödet, såsom en gåfva af gudarna — ty konsten härstammar från himmelen, — samt betraktas, njutas och beundras med en innerlig glädje, tillfredsställelse och tacksamhet. Ty verkliga klassiska konstverk — i ordets högre bemärkelse — sådana nemligen som i alla afseenden motsvara konstans

VIII. Endast Nornorna öfverleva förgångelsen. oaktadt det lifstråd sjunkit, under hvilket de vistats.

fordringar, hafva i alla tider hört till sällsyntheterna.

Ett verk af denna höga betydelse har skapats af den snillrike konstnären Wilhelm Engelhard i Hamburg. Ämnet för detsamma utgör den nordiska mytologien, hvilken isynnerhet för oss nordboar är af ett högt intresse. Redaktionen begagnar därför nu tillfället att meddela magasinets läsare trogna afbildningar af detta herrliga konstverks alla särskilda delar, och få, i afseende på förklaringen öfver desamma, hänvisa till hvardera afbildningens underskrift.

Ett Äfventyr.

(Forts. fr. N:o 8.)

"Det skulle vara lågt af mig, om jag lät förleda mig till häftighet, och till att påminna dig om att min vänskap icke vållat någon förlust för dig," svarade herr Banduro med lugn.

Gästen trummade med fingern på fönsterrutorna. En paus uppstod.

"Men hon är icke värd ditt ridderliga beskydd!" sade herr Lauge efter en stund, och vände sig mot sin vän.

"Hvad för slag?" frågade denne förundrad.

"Hon emottager nattetid en fremling!"

"Lauge Björnsen!" utropade herr Banduro med thordönsstämma.

"Nånå, blif icke så ond för den sakens skull, och jag har kanske sagt mera än jag kan bevisa. Men säkert är att under nattens mörker då och då en förklädd man infinner sig utanför hennes boning, och att hon af denna anledning sjunger längre än vanligt; . . . men du skiftar färg! Ha, vid min moder! Det är du sjelf som är denne fremling, hvilken lyssnar till hennes sång!"

Med dessa ord rusade han fram och fattade herr Banduro i armen.

"Om det så vore," sade denne stolt, och tog ett steg tillbaka.

"Du älskar henne således!" mumlade herr Lauge med en af raseri darrande röst.

"Väl möjligt," svarade Banduro kallt.

"Du älskar henne! . . . Ha, eländige, huru kan du våga att älska en qvinna af sådan börd!"

En häftig rodnad for öfver herr Banduros kinder, och han bet sig i läppen, så att blod syntes. "Ni glömmer eder, herr Lauge!" sade han med kväfd vrede.

"Du!" fortfor gästen och stampade rassande i golvet. . . "Du törs våga, att lyfta dina ögon upp till en riddares dotter. . . Du bondlurk, stråtröfware, mordbrännare!"

"Detta går för långt!" ropade herr Banduro och drog sitt svärd, men han sansade sig, sönderbröt sitt vapen och kastade bitarne deraf på golvet. "Man skall icke säga," fortfor han, "att jag i mitt eget hus har dragit mitt svärd emot en man, hvilken jag en gång tillsvurit vänskap. Har ni lust att ännu mera kränka mig, herr riddare, så fortfar dermed, jag är beredd på allt."

Lauge Björnsen vände sig åter emot fönstret och trummade på rutorna. Den andre framtog ur ett doligt gömställe några dokumenter, hvilka han öfverlemnade åt sin gäst.

"Vil ni mottaga detta," sade han, "det

innehåller bevis på en handling af eder, hvilken handling verlden på det högsta skulle ogilla, men hvilken jag aldrig ansett för lättsinne och öfverdåd. Fordom anförtrorde ni åt mig dessa papper, såsom ett tecken till eder vänskap."

Herr Lauge genomögnade papperen och dolde dem i sin barm.

"Jag är mycket ensam i verlden," sade Banduro efter en stunds tystnad. "Tidigt rycktes jag ur min ringa bana, och det som för menniskan är det dyrbaraste på jorden blef mig heröfvadt. Ni skänkte mig eder vänskap och tanken härför har hugsvalat mig under mången bitter stund. Mottag härför min tacksamhet och mitt farväl!"

Sedan han sagt detta, lemnade han rummet; herr Lauge blef ensam kvar. Ett ögonblick var han ett rof för den häftigaste sinnesrörelse. Slutligen begärde han sin häst och red bort.

Men herr Banduro gick in i sin kammare, der insvepte han sitt huvud i en kappa, kastade sig på sin säng, under det hans själ sönderlets af mörka tankar. Hans tjenare sågo honom icke på flera dagar, och då han åter visade sig, märkte de djupa fårör i hans ansigte och grå lockar blandade med hans svarta hår. Han gick icke mera på jagt i skogen, han tumlade icke mera sina raska hästar, han blickade icke mera vänligt emot den fattige, som utsträckte sin hand och bad om en allmosa, utan han kastade sin gålva med tanklös min och bortvände sitt ansigte.

På denna tid af året hade ett främmande skepp oftare infunnit sig i dessa farvatten. Ingen hade reda på detta skepp, men det var bekant, att herr Banduro aldrig underlät att gå ombord och någon tid uppehålla sig på detsamma. Den allmänna meningen var, att det var ett honom tillhörigt handels skepp; ty dagen efter sedan han besökt det, brukade det alltid att försvinna. Äfven nu infann sig samma skepp, kryssande utanföre Hjelm's bugt, men då herr Banduro hade varit ombord, försvann det icke såsom vanligt, utan ankrade på kusten, och inlastade åtskilliga kistor, som han låtit föra ned till stranden.

Medan detta tilldrog sig, lät Ebbe Albertsen en dag, genom ett ilbud, anmoda herr Banduro, att oförtöfvadt komma till sig, då han hade viktiga och hemliga ting att meddela honom. Hans herre, tillade budet, hade sjelf ämnat sig till Klitgård, men hade den olyckan att störta af hästen, så att han nu låg sjuk.

Herr Banduro tog sin raskaste häst och

ilade till Kölholm, herr Ebbes egendom. Denne låg i svåra plågor och kastade sig af och nn på sängen, då herr Banduro inträdde.

"Stäng dörren, ädle herre, och öfvertyga eder om att vi äro utan vittnen," sade han.

Herr Banduro rekognoserade trakten, stängde dörren och gick sedan till den sjukas säng.

"Ni är förrådd," sade denne, nästan hviskande.

"Förrådd!" upprepade gästen och bleknade.

"Ja, förrådd," fortfor herr Ebbe, "och detta genom det nedrigaste skurkstreck, till hvilket jag någonsin varit vittne. . . . Ni är förrådd, af eder broder, eder vän."

Herr Banduro suckade djupt och dolde sitt ansigte i sina händer.

"Hvad det smärtar mig, att meddela eder denna underrättelse," återtog hr Ebbe, efter en kort paus. "Men här är ingen tid att förlora. Lauge kom till mig i går afton; han var så besynnerlig och liknade icke sig sjelf. Det anade mig enast att han umgicks med någon hemlighet, och att denna var af elak natur, ty en djefvulsk eld glänste i hans ögon. Han anser mig för eder hemliga fiende, alltsedan den tid då ni köpte Klitgård, och derför valde han mig till sin förtrogne. Han skildrade er med mörka färger, och sade sig vara sinnad att öfverlemna eder i lagens hand. Jag låtsade som jag var ense med honom deruti, och han utvecklade för mig sina svarta anslag, ända tills han öfvervåldigades af vinet och måste gå till sängs. Jag lät honom sofva och tänkte att jag i dag nog skulle kunna förmå honom att öfvergifva sin nedriga plan. Men bittida i dag på morgonen, då jag förmodade att han ännu sof, såg jag herr Lauge till häst, sätta af åt staden till i starkaste traf; och efter hvad han berättade i går aftons är jag tyvärr säker på att han är sysselsatt med att företaga en eller annan åtgärd emot eder. Nu vet ni alltsammans!"

Herr Banduro hade emellertid kemtat sig och hans ansigte var fullkomligt lugnt; han stirrade tankfullt framför sig och tillkännagaf endast genom en rörelse med huvudet, att han hade förstätt herr Ebbes ord.

"Hör mig, ädle herre!" återtog denne och fattade hans hand. "Ni har nu lefvat ibland oss en följd af år, edert uppförande har städse varit vackert och exemplariskt. Edert tänkesätt och ädla sinne är högeli-gen prisadt af alla dem som stått i personlig beröring med eder, och ingen skall

så hastigt få mig att tro, det ni är en niding, derföre att en nedrig vän får det infallet att svärta eder. Det är intet tvivel det ju edra handlingar missstydas och förvrängas af denne Judas. Jag, hr Banduro, jag tror att ni är en ärlig man, och kan Ebbe Albertsen vara eder till någon tjänst under det nalkande ovärdet, så räkna på mig och mitt folk."

"Vill ni upprepa, att ni tror mig vara en ärlig man?" frågade herr Banduro.

"Ja, vid himlen, det vill jag upprepa inför hela världen så länge jag lefver!" svarade denne.

"Jag tackar eder," svarade hr Banduro rörd. "Man skall döma mig strängt och bryta stafven öfver mitt hufvud; men tanken på, ätt det finnes en rättskaffens man, som icke tänker illa om mig, skall alltid förblifva mig en god tröst, och denna är i närvarande stund för mig mera kär än hela världens herrlighet. Farväl herr Ebbe. Gud vet om vi någonsin återse hvarandra här i världen."

Herr Banduro var redan vid dörren då han vände sig om. "Innan vi åtskiljas, böra vi byta minnesgåfvor med hvarandra," sade han vänligt.

Herr Ebbe drog en ring af sitt finger, och räckte den åt honom med en suck. "Då ni betraktar denne, så tänk på Ebbe Albertsen," sade han.

"Tack," svarade denne, "min minnesgåfva skall strax blifva färdig," fortfor han i det han fattade i en penna, och skref några ord på ett pergamentsblad, som låg på bordet.

"Härmed skänker jag eder Klitgård, herr Ebbe! Tillåter ni att tvenne vittnen inkomma för att underteckna dokumentet?" frågade han då han slutat skriva. Och innan herr Ebbe hemtat sig ur sin förväning, hade han inkallat tvenne män och bringat saken i ordning. Derpå tryckte han sin väns hand till afsked och gick ut.

Hans ädla häst stampade otåligt utanför dörren, väntande på sin herre. Han satte sporrarne i dess sidor, tryckte hatten djupt ned öfver pannan och snart inhöljdes både häst och ryttare i ett tjockt moln af damm.

Det var en vacker höstdag. Himlen var blå och luften ren. I en by, utanför en låg boning, satt en hvithårig gubbe och vaktade sitt barnbarn, en rosenkindad gosse; en ung flicka sysslade med sitt syarbete bredvid den gamle mannens sida. Nära invid hyddan låg kyrkan, och en flock qvitrande svalor flög rundtomkring kyrkans torn.

Herr Banduro höll in sin häst ett ögon-

blick, då hans väg förde honom förbi denna grupp. En här af underbara, ljufva erinringar, drog vid denna åsyn genom hans själ. Hans hjerta blef vekt, och hans ögon upplarnades af ett leende; för ögonblicket lefde han i en för längesedan förfluten tid, då hans hjerta var oskyldigt och passioner ännu icke sönderslitit hans inre.

Med nyfikenhet betraktade gubben och den unga flickan den rika mannens vackra figur och dyrbara klädedrägt, men han räckte dem en gåfva, tilltalade dem med några vänliga ord, och derpå flög han bort, likasom en sky, hvilken jagas af stormen.

Sedan han hemkommit, sände han ett pålitligt bud till befälhafvaren å det hemlighetsfulla skeppet och derefter instängde han sig i sina rum. Först mot aftonen lät han kalla en af sina tjenare, till hvilken han hade mesta förtroendet, och befallde honom att hafva en resvagn med fyra hästar i ordning till följande dagen, då det skulle komma bud efter detta åkdon från någon, till hvars bruk han hade öfverlåtit detsamma. Han befallde karlen sjelf att följa med och göra sitt bästa, på det den förestående resan måtte gå för sig så väl som möjligt. Slutligen befallde han att framföra sin häst, emedan han ämnade rida ut.

Solen hade gått ned, men ett herrligt månsken upplyste trakten. En skarp höstvind slet det vissnade löfvet från trädens grenar. Båljorna skummade och bröto sig emot klintens fot. Han stannade nära vid stranden och blickade spejande utöfver det månbelysta, oroliga hafvet. Hans ögon stannade på ett skepp med smäckra master och utbredda segel, hvilket lätt som en svan gungade fram mellan de djupa vågorna. Han framtog en sackla, slog eld och antände den. Då den kommit i brand, svängde han den långsamt tre gånger öfver sitt hufvud. Litet derefter dundrade ett kanonskott från skeppet och han märkte att det nalkades stranden. Ännu ett ögonblick betraktade han himlen och hafvet; derpå red han långsamt tillbaka till skogen, följande den väg, som förde till djurgården och skogshuset. Icke långt derifrån steg han utaf, band hästen vid ett träd och styrde sedan kosan mot huset.

Klockan kunde ungefär vara tio. Han märkte ljus bakom de nedrullade gardinerne, och då han kom närmare, förmådde honom ljudet af musik, som kom ifrån det rum, i hvilket den fångna damen uppehöll sig, att stanna.

Hon spelade på harpa och blandade sin silfverklara röst med strängarues klang. Det var en vemodfull melodi, hvilken ljud

likasom en melankolisk suck genom natten. Banduro lade armarne i kors och lät sitt hufvud sjunka ned på bröstet. Han tänkte på sin hämnd och allt det lidande, som han förorsakat denna qvinna; han suckade djupt; det ångrade honom att hafva handlat så hårdt. Men då framskyntade skuggorna af dem han hämnat, för hans minne. Sjelfanklagelsens och ångerns röst förstummades, ett mörkt leende for öfver hans ansigte; han upplyfte sitt hufvud och gick med fasta steg fram emot dörren.

Ett ögonblick derefter stod han ansigte mot ansigte med sin fånge. Det rum, hvaruti han befann sig, var utrustadt med all den lyx, som den tiden förmådde frambringa. Hon rodnade; han bugade sig och helsade henne med vördnad.

"Jag kommer för att lösa eder från er ed, och återlemnar friheten åt eder!" sade han, sedan han framfört en kort ursäkt derföre att han besvarade henne så sent på aftonen.

"Friheten!" upprepade hon förvånad.

"Ja," fortfor han, "då ni i morgon skickar bud till min egendom efter hästar och vagn, så erhåller ni allt som erfordras för eder resa."

"Och hvarthän skall jag då resa?" frågade hon.

"Till eder födelsebygd, till edra fränder och vänner, till allt hvad som fordom var eder kärt här på jorden. En underbar, ljuf förtrollning hvilat öfver det ställe der en människa tillbragt sina barndomsår och njutit sina första fröjder; det är mera skönt än hvarje annat ställe."

"Min fader är död och hans hus nedbrändt," svarade hon bedröfvad.

Han betraktade denna flicka, hvilken han fordom sett så skön och blomstrande; han besinnade, att han kommit rosorne på hennes kinder att blekna, och hans själ blef åter ett rof för ångerns smärta.

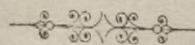
"Jag har handlat hårdt emot eder, ädla fröken. Ni var ung och lycklig, jag har trampat eder lycka i stoftet och förvandlat eder glädje i sorg."

"Jag förebrår eder intet," svarade hon.

"Ni blef omenskligt behandlad, och ni hämnade eder strängt. Hade jag varit en man i eder belägenhet, tror jag att jag handlat på samma sätt."

"Sannerligen, ni har ett högsinnadt hjerta, och dömmar mig mildare, än jag stundom dömmar mig sjelf," utropade han.

(Forts.)

Den nyseländska fågeln Kiwi uti Zoologiska trädgården i London.

Den nyseländska fågeln Kiwi uti Zoologiska trädgården i London.

Denna fågels kroppsbyggnad är så betydligt olika med andra fågelarters, att man ända tills för några år sedan, nemligen då ett exemplar af densamma fördes till England, betviflat dess verkliga existens. Den är helt och hållet utan vingar, i hvilkas ställe endast synes en under kropps fjädrarne befintlig utväxt. Sjelfva kroppen är icke olik Strutsens, men benen äro mycket kortare och näbbet deremot mycket längre.

Det första exemplaret af denna fågelart fördes år 1812 till Europa af John Barclay, kapten på skeppet Providence, hvilket under sin resa anlöpt Nya Seeland. Fågeln öfverlemnades till grefve Derbys ornithologiska samling och beskrefs af Shaw.

Länge var detta det enda kända exemplaret, och ännu år 1833 utgjorde fågeln en dyrbar naturhistorisk raritet. Naturforskaren Owen, som besökt dess hemland, har bevisat dess släktskap med Strutsfågeln familj. Stjert saknar fågeln helt och hållet. Fjädrarne hafva en sidenartad glans och en ljusare färg under buken än på ryggen. Ögonen äro små och gula och näbbet af en grågul hornfärg. Hela längden utgör 32 tum och näbbets längd är 7 tum. Benen hafva 8 tums höjd. I sitt lefnadssätt visar han sig vara en nattfågel och fågas af de infödda derigenom att de blanda honom med facklor, så att han blir oförmögen till flykt. Hans föda består af maskar och insekter, hvilka han med sina starka klor och sitt långa näbb uppkrafsar ur marken.

Kaleidoskop.

I Föränta Staterne utkomma minst 3000 större och mindre tidningar, af hvilka de flesta i Newyork. I Europa gör man sig föga begrepp om den verksamhet, som utgifvarne af dessa blad utveckla. Denna är så storartad att flere till och med hålla egna ångfartyg, för att så fort som möjligt erhålla underrättelser. Dessa ångfartyg, som äro inrättade till "Sätterier", gå postfartygen till mötes, mottaga på öppna sjön de för redaktionen bestämde bref och tidningar, hvilka i hast ordnas och efter behof öfversättas, hvarest de lemnas till sättnarne, så att när fartyget kommer till land, allt är färdigt att läggas i pressen. Ett af dessa blad, "Newyork Herald" — som för öfrigt icke utmärker sig för trovärdighet — berättar att det ofta betalt 1500 dollars för en enda underrättelse från Europa; det försäkrar sjelf att det har 80,000 abonnenter och förbrukar årligen 15 millioner ark papper.

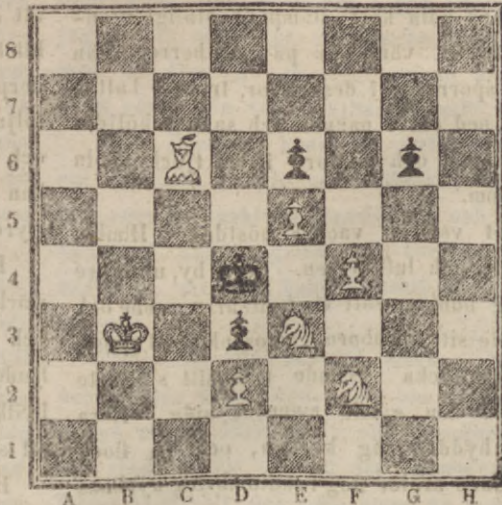
I Turkiet blifver den bagare, som säljer underviktigt bröd, fastspikad med öronen vid en port; i denna ställning låter man honom förblifva intill solens nedgång, då man löser honom. — Menedare få ett mildare straff; desse blifva nemligen bundna vid svansen af en åsna och erhålla en taffla på ryggen, å hvilken ordet "Menedare" står skrifvet. På detta sätt föres han genom gatorne till mängas förlustelse.

Lola Montez har i Spanien blifvit föremål för ett drama, kalladt: "Lola från Cadix", hvilket drama nu öfverbefolkar spanska theatrarne.

Schack-uppgift, N:o 1.

Hvit flyttar, och gör med fjerde draget matt.
Af Konrad Bayer.

Svart.

Hvit.